

126

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chorwacji w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji

sporządzona w Warszawie dnia 21 lutego 1995 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 21 lutego 1995 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chorwacji w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA**między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Chorwacji w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji****PREAMBUŁA**

Rzeczpospolita Polska i Republika Chorwacji (zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”),

dążąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej wzajemnie korzystnej dla obu Państw,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając potrzebę popierania i ochrony inwestycji zagranicznych w celu przyczyniania się do rozkwitu gospodarczego obydwu Państw,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1**Definicje**

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestor” oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron:

- a) osoby fizyczne posiadające obywatelstwo danej Umawiającej się Strony,
- b) osoby prawne, w tym spółki, korporacje, stowarzyszenia handlowe i inne organizacje utworzone w inny sposób lub zorganizowane należycie zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają swoją siedzibę i prowadzą działalność gospodarczą;

2. Określenie „inwestycja” oznacza wszelkie mienie, zainwestowane przez inwestora jednej Umawiają-

cej się Strony zgodnie z ustawodawstwem i przepisami drugiej Umawiającej się Strony, i obejmuje w szczególności, lecz nie wyłącznie:

- a) własność ruchomości i nieruchomości, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak służebność, hipoteka, kupieckie prawo zatrzymania lub zastaw;
- b) akcje, udziały lub wszelkie inne rodzaje udziałów w spółkach;
- c) wierzytelności pieniężne lub prawa do innych świadczeń mających wartość ekonomiczną;
- d) prawa autorskie, prawa własności przemysłowej (takie jak patenty, wzory użytkowe, projekty i wzory przemysłowe, znaki handlowe lub usługowe, nazwy handlowe, oznaczenia pochodzenia), know-how i goodwill,
- e) prawa do prowadzenia działalności gospodarczej przyznane przez władze, w tym koncesje, na przykład na poszukiwanie, wydobywanie lub eksploatację zasobów naturalnych.

3. Zmiana formy inwestycji dopuszczona zgodnie z ustawodawstwem i przepisami Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji.

4. Określenie „przychody” oznacza kwoty uzyskane z inwestycji, a w szczególności, choć nie wyłącznie, obejmuje zyski, odsetki, dochody ze sprzedaży majątku, dywidendy, należności licencyjne, honoraria lub inny bieżący dochód.

5. Określenie „terytorium” oznacza odpowiednio terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium Republiki Chorwacji, jak również obszary morskie, w tym dno morskie i podglebie przyległe do obszaru poza morzem terytorialnym któregośkolwiek z powyższych terytoriów, nad którym odnośne Państwo sprawuje zgodnie z prawem międzynarodowym suwerenne prawa w zakresie badania i wykorzystania zasobów naturalnych takich obszarów.

Artykuł 2

Popieranie i dopuszczanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i przepisami.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dopuściła inwestycję na swoje terytorium, to ta Strona przyzna zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami niezbędne zezwolenia związane z taką inwestycją oraz z wykonaniem umów licencyjnych i umów o pomocy technicznej, handlowej i menedżerskiej. Każda z Umawiających się Stron będzie w razie potrzeby dokładać wszelkich starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń na działalność doradców i innych wykwalifikowanych osób posiadających obywatelstwo zagraniczne.

Artykuł 3

Ochrona i traktowanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminujący prawa inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i, w razie potrzeby, likwidacji takich inwestycji.

2. Każda z Umawiających się Stron zapewni na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji inwestorów drugiej Umawiającej się Strony. Traktowanie to nie będzie mniej korzystne niż przyznane przez każdą Umawiającą się Stronę inwestycjom dokonanych na jej terytorium przez jej własnych inwestorów lub takie, jakie zostanie przyznane przez każdą z Umawiających się Stron inwestycjom dokonanych na jej terytorium przez inwestorów trzeciego państwa, jeżeli to drugie traktowanie będzie bardziej korzystne.

3. Klauzula najwyższego uprzywilejowania nie będzie miała zastosowania do przywilejów, jakie którekolwiek z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na jej członkostwo lub przynależność do strefy wolnego handlu, unii celnej, wspólnego rynku lub organizacji regionalnej współpracy gospodarczej albo jakiegokolwiek istniejącej lub przyszłej konwencji w sprawie podwójnego opodatkowania lub innych spraw podatkowych.

Artykuł 4

Wywłaszczenie i odszkodowanie

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wywłaszczenio-

wych, nacjonalizacyjnych lub innych działań o takim samym charakterze lub równoważnym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostaną podjęte w interesie publicznym i nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego oraz będą podjęte zgodnie z właściwą procedurą prawną oraz za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji ustalonej według stanu przed wywłaszczeniem lub zanim decyzja o wywłaszczeniu stała się publicznie wiadoma i będzie obejmować odsetki od daty wywłaszczenia oraz będzie podlegało wolnemu transferowi. Kwota odszkodowania zostanie uregulowana w walucie wymiennej i będzie wypłacona bez zbędnej zwłoki osobie uprawnionej bez względu na jej miejsce pobytu lub zamieszkania, jeżeli Strony nie uzgodnią inaczej. Transfer „bez zbędnej zwłoki” uważany będzie wówczas, gdy będzie dokonany w okresie wymaganym normalnie dla wypełnienia formalności związanych z transferem. Okres ten zacznie biec w dniu, w którym został złożony wniosek, i nie może przekroczyć 3 miesięcy.

2. Inwestorzy jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosą straty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z powodu wojny lub jakiegokolwiek innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego, rewolty, powstania lub zamieszek, będą traktowani przez tę drugą Umawiającą się Stronę w zakresie przywrócenia, odszkodowania, kompensacji lub innego wynagrodzenia nie mniej korzystnie niż własni inwestorzy lub inwestorzy jakiegokolwiek państwa trzeciego. Należne z tego tytułu płatności będą, w miarę możliwości, podlegały transferowi bez zbędnej zwłoki.

Artykuł 5

Transfer

1. Każda z Umawiających się Stron, na której terytorium dokonane zostały inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, przyzna tym inwestycjom swobodny transfer, w walucie wymiennej, płatności związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:

- kapitału i kwot niezbędnych do utrzymania i rozszerzenia inwestycji,
- zysków, odsetek, dywidend i innych bieżących dochodów,
- kwot na spłatę pożyczek prawidłowo zaciągniętych i udokumentowanych oraz związanych bezpośrednio z konkretną inwestycją,
- należności licencyjnych i honorariów,
- wpływów z całkowitej lub częściowej likwidacji inwestycji,

f) kwot pochodzących z tytułu odszkodowań przewidzianych w artykule 4;

g) zarobków obywateli jednej Umawiającej się Strony, którzy uzyskali zezwolenie na pracę w związku z inwestycją dokonaną na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Transfery będą dokonywane bez zbędnej zwłoki w walucie wymiennej według przeważającego kursu stosowanego w dniu transferu i zgodnie z procedurą ustaloną przez Umawiającą się Stronę, na której terytorium inwestycja została dokonana.

3. Umawiające się Strony zobowiązują się przyznać transferom, o których mowa w ustępach 1 i 2 tego artykułu, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane transferom pochodzącym z inwestycji dokonanych przez inwestorów któregośkolwiek państwa trzeciego.

Artykuł 6

Subrogacja

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna ważność przejęcia przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję wszelkich praw lub roszczeń przysługujących inwestorowi. Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja, która przejęła prawa inwestora, jest uprawniona do takich samych praw, jakie posiada inwestor, i do dochodzenia takich praw w takim samym zakresie, z zastrzeżeniem zobowiązań inwestora związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.

2. W przypadku subrogacji określonej w ustępie 1 tego artykułu inwestor nie będzie wysuwał roszczeń, jeżeli nie będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jej agencję.

Artykuł 7

Spory między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony

1. Spory między jedną z Umawiających się Stron a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będą notyfikowane przez inwestora Umawiającej się Stronie przyjmującej inwestycje, w drodze pisemnej, z podaniem szczegółowej informacji. Strony będą się starały załatwić rozbieżności, w miarę możliwości, w drodze polubownej.

2. Jeżeli takie spory nie będą mogły być rozstrzygnięte w ten sposób w ciągu sześciu miesięcy od daty pisemnej notyfikacji, o której mowa w ustępie 1, spór będzie przedłożony przez inwestora według jego wyboru:

— właściwemu sądowi Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana;

— trybunałowi arbitrażowemu utworzonemu zgodnie z Regulaminem procedury Komisji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego;

— Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych (ICSID) utworzonemu na mocy Konwencji w sprawie rozstrzygania sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami drugich państw, w przypadku gdy obie Umawiające się Strony staną się sygnatariuszami tej konwencji.

3. Wyrok arbitrażowy będzie się opierał na:

— postanowieniach niniejszej umowy,

— prawie krajowym Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, włącznie z normami kolizyjnymi,

— normach i powszechnie przyjętych zasadach prawa międzynarodowego.

4. Orzeczenia arbitrażowe będą ostateczne i wiążące dla obu stron sporu. Każda Umawiająca się Strona zobowiązuje się do wykonania orzeczenia zgodnie z jej prawem krajowym.

5. Umawiająca się Strona będąca stroną sporu nie może w żadnym stadium postępowania arbitrażowego powoływać się w swojej obronie na własny immunitet lub na fakt, że inwestor otrzymał w wyniku ubezpieczenia odszkodowanie obejmujące całość lub część doznanej szkody lub straty.

Artykuł 8

Spory między Umawiającymi się Stronami

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej umowy będą rozstrzygane w miarę możliwości w drodze polubownych rokowań.

2. Jeżeli Umawiające się Strony nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu sześciu miesięcy od powstania między nimi sporu, to taki spór będzie przedłożony na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony trybunałowi arbitrażowemu złożonemu z trzech arbitrów. Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra, a ci dwaj arbitrzy wybiorą na przewodniczącego trybunału obywatela państwa trzeciego utrzymującego stosunki dyplomatyczne z obydwoma Umawiającymi się Stronami.

3. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie wyznaczy jej arbitra i nie podejmie na wniosek drugiej Umawiającej się Strony działań w celu dokonania takiej nominacji w ciągu dwóch miesięcy, to arbiter będzie mianowany na wniosek drugiej Strony przez Prze-

wodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

4. Jeżeli obaj arbitrzy nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu dwóch miesięcy po ich mianowaniu odnośnie do wyboru przewodniczącego trybunału, to będzie on mianowany na wniosek jednej z Umawiających się Stron przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

5. Jeżeli w przypadkach przewidzianych w ustępach 3 i 4 tego artykułu Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to wymaganej nominacji dokona Wiceprzewodniczący, a jeżeli Wiceprzewodniczący nie może spełnić tej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to wymaganej nominacji dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem żadnej z Umawiających się Stron.

6. Z uwzględnieniem innych postanowień między Umawiającymi się Stronami, trybunał ustali własny tryb postępowania. Trybunał podejmie decyzje większością głosów.

7. Postanowienia trybunału są ostateczne i wiążące dla obydwu stron.

8. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez nią arbitra oraz koszty swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym. Koszty przewodniczącego, jak również inne koszty pokrywają w równych częściach Umawiające się Strony. Trybunał może jednak postanowić, że jedna ze stron poniesie wyższe wydatki i taka decyzja będzie wiążąca dla obydwu stron.

Artykuł 9

Stosowanie korzystniejszych norm

Jeżeli prawo wewnętrzne Umawiającej się Strony lub istniejące albo przyszłe zobowiązania powstałe między Umawiającymi się Stronami zgodnie z prawem międzynarodowym zawierają dodatkowe regulacje, które ogólnie lub szczegółowo przewidują w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie bardziej korzystne od przewidzianego w niniejszej umowie, to takie regulacje w zakresie, w jakim są korzystniejsze, będą miały pierwszeństwo przed niniejszą umową.

Artykuł 10

Konsultacje i wymiana informacji

Na wniosek jednej Umawiającej się Strony druga Umawiająca się Strona zgodzi się niezwłocznie na konsultacje w sprawie interpretacji lub stosowania ni-

niejszej umowy. Na wniosek którejkolwiek Umawiającej się Strony dokonywać się będzie wymiany informacji o wpływie, jaki mogą mieć ustawodawstwo, przepisy, decyzje, praktyki i procedura administracyjna lub polityka drugiej Umawiającej się Strony na inwestycje objęte niniejszą umową.

Artykuł 11

Zakres stosowania

Niniejsza umowa ma również zastosowanie do inwestycji dokonanych przez inwestorów każdej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony po dniu 1 stycznia 1990 r.

Artykuł 12

Wejście w życie

Niniejsza umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej, w której jedna Umawiająca się Strona poinformuje drugą Umawiającą się Stronę, że jej wewnętrzne wymogi prawne dla wejścia w życie niniejszej umowy zostały spełnione.

Artykuł 13

Czas obowiązywania i wypowiedzenie

1. Niniejsza umowa pozostanie w mocy przez dziesięć (10) lat i będzie pozostawać w mocy przez dalszy taki sam okres lub okresy, chyba że którakolwiek z Umawiających się Stron powiadomi drugą Umawiającą się Stronę na rok przed wygaśnięciem pierwotnego lub każdego następnego okresu o zamiarze wypowiedzenia umowy. Notyfikacja o wypowiedzeniu niniejszej umowy uprawomocnia się po roku od otrzymania jej przez drugą Umawiającą się Stronę.

2. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wejścia w życie wypowiedzenia niniejszej umowy postanowienia niniejszej umowy pozostaną w mocy przez okres dziesięciu lat od daty wygaśnięcia niniejszej umowy.

Na dowód czego, niżej podpisani, należycie upoważnieni podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w Warszawie dnia 21 lutego 1995 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, chorwackim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne.

W przypadku rozbieżności przy interpretacji tekst angielski będzie rozstrzygający.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej

A. Towpik

W imieniu
Republiki Chorwacji

J. Sanader

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 3 kwietnia 1995 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *W. Bartoszewski*